

Docent-interacties binnen professionaliseringsactiviteiten

Citation for published version (APA):

Hendrickx, M., Thurlings, M., & den Brok, P. (2018). Docent-interacties binnen professionaliseringsactiviteiten: een review van analysestrategieën. In *Abstractboek ORD2018* (blz. 287-289). Open Universiteit Nederland.

Document status and date:

Gepubliceerd: 01/01/2018

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

Paperpresentatie 119 – Docent-interacties binnen professionaliseringsactiviteiten: een methodologische review

Marloes Hendrickx, Marieke Thurlings, Eindhoven School of Education, Perry den Brok, Wageningen University & Research

VOR-divisie: Leraar & Lerarenopleiding

Key words: Analysetechnieken / docent-interactie / professionele leergemeenschap / reviewstudie

Samenvatting

Dit papervoorstel bespreekt een methodologische review naar de analyse van interacties tussen docenten in professionele leergemeenschappen. We beschrijven aan de hand van 52 studies de huidige staat van het onderzoek, in termen van de analysestrategieën die gebruikt zijn en de validiteit en betrouwbaarheid daarvan. De strategieën waren zeer divers en zowel meer kwalitatief als meer kwantitatief van aard. De theoretische onderbouwingen varieerden van een leerpsychologische invalshoek tot een meer algemene kijk op interacties of methodologie. Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid werd nauwelijks behandeld en opvallend was dat de interacties vooral werden beschreven en nauwelijks in verband werden gebracht met professionaliseringsuitkomsten. Een belangrijke vervolgstap lijkt dus om deze verbanden een plek te geven in het onderzoek naar docentinteracties in het kader van professionaliseringsactiviteiten.

Inleiding en onderzoeksdoel

Docentprofessionalisering vindt vaak plaats in professionele leergemeenschappen, waarbij docenten met elkaar in gesprek gaan over hun lespraktijk om deze te optimaliseren. De kwaliteit van de interactie tussen docenten is van essentieel belang voor de effectiviteit van deze professionaliseringsactiviteiten (zie bv. Horn & Little, 2010). Er is echter een gebrek aan een overzicht van de wijzen waarop deze interactie geanalyseerd wordt. Dit papervoorstel bespreekt een methodologische review van onderzoek naar dergelijke interacties.

Theoretisch kader

Deze reviewstudie focust op een beschrijving van instrumenten (inclusief hun theoretische onderbouwing) en de kwaliteit (validiteit en [inter]beoordelaarsbetrouwbaarheid) van die instrumenten (cf. Strijbos et al., 2006 en De Wever et al., 2006).

Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag was: Hoe zijn interacties tussen docenten geanalyseerd en wat is er bekend over de validiteit en betrouwbaarheid van de verschillende aanpakken?

Methode

Twee zoekmachines zijn geraadpleegd (EBSCO host en Science Direct) om studies te vinden die zijn gepubliceerd sinds het jaar 2000. Inclusiecriteria waren: (a) in het artikel wordt (onder andere) de interactie tussen docenten geanalyseerd, (b) de interactie vond plaats in het kader van een formele professionaliseringsactiviteit en (c) de docenten kwamen ofwel face-to-face ofwel synchroon digitaal bijeen (dus via chat en niet via e-mail). De 52 studies die aan de inclusiecriteria voldeden zijn beoordeeld met een codeerschema, waarvan de overkoepelende categorieën te vinden zijn in Tabel 1. De bevindingen worden per categorie beschreven in de resultatensectie.

Categorie	Codering	Aantal studies
Theoretische achtergrond	Leertheorieën	18
	Leeractiviteiten	14
	Samenwerkingsvorm	14
	Interactieprocessen	7
	Methodologie	4
	Professionele ontwikkeling	3
	Kennistypes	3
	Onduidelijk	6
Geanalyseerde constructen	Dialogoehandelingen	38
	Inhoud/onderwerp	37
	Leerprocessen	22
	Sociaal/affectief	13
	Conflict en argumentatie	8
Ontwikkeling strategie	Participatie	6
	Bestaande strategie	12
	Nieuw ontwikkeld, bottom-up	20
	Nieuw ontwikkeld, top-down	6
	Nieuw ontwikkeld, zowel top-down als bottom-up	14
Eenheid van analyse	Gehele sessie	4
	Episode	24
	Beurt	27
	Uiting, binnen beurt	9
	Anders/onduidelijk	4
Inter-beoordelaarsbetrouwbaarheid	Niet genoemd	37
	Wel genoemd	15
	Resultaten 15 studies: voldoende tot excellente overeenstemming	
Predictieve validiteit	Interactie niet in verband gebracht met andere variabele	42
	Interactie wel in verband gebracht met andere variabele, geen aanwijzing voor predictieve validiteit	5
	Interactie wel in verband gebracht met andere variabele, wél aanwijzing voor predictieve validiteit	5
Transparantie van kwalitatieve studies (N = 45)	Weinig transparant	16
	Gemiddeld transparant	19
	Zeer transparant	10

Noot. Niet alle categorieën tellen op tot 52 geselecteerde studies, omdat er soms meerdere benaderingen binnen één studie zijn gekozen

Tabel 1. Overzicht van de bevindingen van de reviewstudie

Resultaten en conclusies

Tabel 1 (bijgevoegd als afbeelding) geeft per categorie de belangrijkste resultaten weer.

Op basis van deze resultaten kunnen we stellen dat een grote variëteit aan analysestrategieën bestaat. Met betrekking tot de kwaliteit kunnen in de toekomst nog wel stappen gezet worden, zowel op het gebied van betrouwbaarheid als op het gebied van validiteit. Een van de belangrijkste vervolgstappen lijkt te zijn om verder te gaan dan enkel de beschrijving van interacties en de vraag te stellen welke soorten interactie bijdragen aan de professionele ontwikkeling van docenten.

Wetenschappelijke betekenis

Het is voor de ontwikkeling van de algemene kennis over docent-interacties van belang dat er gedegen onderzoek plaatsvindt, waarbij studies op elkaar kunnen voortbouwen. Het overzicht van welke analysestrategieën er zoal zijn en wat de kwaliteit daarvan is, geeft anderen de gelegenheid deze informatie te gebruiken en hun eigen onderzoek in te passen in de bestaande kaders. Op die manier draagt elke afzonderlijke studie bij aan een brede kennisbasis op dit gebied.

Aansluiting bij thema

Interactie tussen docenten wordt gezien als een belangrijk onderdeel van de professionele ontwikkeling van docenten. In het voorgestelde paper staat de analyse van die interacties centraal, wat maakt dat dit onderzoek goed past binnen de divisie leraar en lerarenopleiding.

Referenties

- Horn, I. S. & Little, J. W. (2010). Attending to problems of practice: Routines and resources for professional learning in teachers' workplace interactions. *American Educational Research Journal*, 47, 181-217. doi:10.3102/0002831209345158
- Strijbos, J.-W., Martens, R. L., Prins, F. J., Jochems, W. M. G. (2006). Content analysis: What are they talking about? *Computers and Education*, 46, 29-48. doi:10.1016/j.compedu.2005.04.002
- De Wever, B., Schellens, T., Vacke, M., & Van Keer, H. (2006). Content analysis schemes to analyze transcripts of online asynchronous discussion groups: A review. *Computers and Education*, 46, 6-28. doi:10.1016/j.compedu.2005.04.005